

Матухно Г.Р.

студент

Університет імені Альфреда Нобеля

ПРОБЛЕМА УЧАСТІ МОЛОДІ В ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Розглядаючи сучасний євроінтеграційний вибір України, який шляхом комплексного реформування має на меті забезпечити підвищення рівню демократизму, реалізації принципів верховенства права та належне урядування, не варто недооцінювати весь широкий спектр внутрішніх факторів, які потребують негайної уваги з боку діючої політичної верхівки.

Наразі сучасна дійсність демонструє нам низку істотних проблем сьогодення, таких як суттєво низькі демографічні показники та тенденція старіння нації, високий рівень міграції молоді до країн Заходу, а також істотно нижчий рівень політичної участі населення, що певним чином, пригальмовує демократичний розвиток країни. Усі ці фактори слугують «червоними маркерами» для того, щоб нині ми усвідомили, що перед нами постає нагальна проблема необхідності впровадження дійсно ефективної молодіжної політики, яка повинна стати одним з пріоритетів державної політики сьогодення.

На даний момент у багатьох країнах пострадянського простору, на відміну від країн ЄС, спостерігається тенденція сприйняття молодіжної політики як зайвих витрат на молодь, у вигляді її «утримання» [1]. Визнаються лише найбільш значущі молодіжні програми, що стосуються охорони здоров'я або освіти, які необхідно фінансувати. У той же час в країнах ЄС існує інший підхід: молодіжна політика розглядається як один з пріоритетів загальнонаціональної політики [2], який має на меті не тільки підтримувати представників європейської молоді, але й впроваджувати механізми їх самореалізації, шляхом створення передумов для сприйняття себе як істотної частини суспільства, яка шляхом активної участі у політичних процесах може слугувати вагомим ресурсом інноваційного розвитку країни. У цьому сенсі молодіжна політика може виступати потужним механізмом соціалізації і формування політичної культури в свідомості індивіда, прищеплюючи навички захисту своїх прав та інтересів в рамках закону, прагнення проявляти активну громадянську позицію та участь, як мінімум, в найбільш важливих суспільно – політичних процесах своєї держави. В даному контексті вважаємо за доцільне виділити

досвід Німеччини, який направлений на забезпечення повноформатної участі представників молоді у політичному житті країни.

Федеральна Рада молоді Німеччини (Deutscher Bundesjugendring, DBJR) складається з 16 регіональних молодіжних рад та 24 молодіжних організацій [3, с. 115-116]. Основними цілями цієї організації є, в першу чергу, донесення позицій молодіжних організацій до Бундестагу та інших провідних державних органів, формування єдиної позиції та узгодження інтересів серед різних молодіжних організацій, а також постійна взаємодія зі світовими молодіжними організаціями в сфері молодіжної політики та міжнародних зв'язків. Для досягнення цих цілей Федеральна Рада молоді Німеччини бере участь в комісіях і робочих групах, засновує громадські посади за певними темами, що стосуються роботи з молоддю та молодіжної політики, а також публікує щоквартальний журнал «Jugendpolitik» («Молодіжна політика»). Як вже було зазначено, активну роль у діяльності цієї ради відіграють 16 регіональних молодіжних рад, які сформовані з незалежних молодіжних організацій з загальною кількістю більш ніж 5 млн. осіб, тобто в цих організаціях приймають безпосередню участь до 70% представників молоді, що свідчить про превалювання активної суспільної та громадянської позиції над суспільно-пасивною часткою населення серед молоді (В Україні цей показник істотно нижчий – станом на 2015 рік, тільки 2% представників молоді є членами громадських організацій та 6% молоді відвідують організовані ними заходи) [4, с. 32].

В інших країнах Європи існують й інші підходи до регулювання державної молодіжної політики. Так, у Великобританії та Швейцарії молодіжна політика в першу чергу направлена на матеріальну підтримку молоді, у деяких країнах центральної Європи (Литва, Чехія) широкого розповсюдження має «протекціоністська модель» молодіжної політики, яка направлена на помірковане регулювання діяльності молодіжних організацій з боку держави [2]. Але попри все, у цих країнах спільне одне – навіть при відсутності окремих інститутів залучення молоді до політичного життя, у цих державах активно функціонують механізми політичної соціалізації, починаючи від шкіл, у яких прищеплюються молодим поколінням принципи необхідності політичної участі, і закінчуючи громадським телебаченням, яке направлене на неупереджене розкриття політичної дійсності, що сприяє підвищенню інформованості щодо останніх тенденцій політичного життя. Таким чином, державна молодіжна політика таких країн розвинутої демократії, як Франція, Швеція, Німеччина,

Великобританія, Литва, Чехія, Данія, Норвегія та ін., слугує вагомим елементом подальшого демократичного розвитку цих країн. Але тим не менш, слід взяти до уваги і те, що дійсно ефективного функціонування молодіжної політики в рамках будь-якої країни можливо лише при наділенні значної уваги до проблем молоді – допомога соціально незахищеним верствам, створення умов для первинного і подальшого працевлаштування за фахом. На жаль, навіть при бездоганній діяльності соціальних інститутів, без існування міцних економічних передумов для працевлаштування, в державі буде спостерігатися тенденція переважної еміграції представників молоді, в результаті чого, молодіжна політика буде зведена нанівець [5, с. 40]. Саме тому, на наш погляд, одним з найважливіших критеріїв стану молодіжної політики є якість працевлаштування молоді в країні.

Наразі в Україні діє державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2016-2020 роки, яка передбачає комплексний розвиток державної молодіжної політики. Основними пріоритетами цієї програми є формування і укріплення громадянської свідомості та активної життєвої позиції у молоді, популяризація здорового способу життя, розвиток неформальної освіти, покращення рівня працевлаштування та створення умов для забезпечення молоді житлом [6]. Основними методами досягнення вищезазначених цілей є посилення профілактики правопорушень серед молоді, створення профорієнтаційної роботи, залучення молоді до підприємницької діяльності, створення передумов для стажування, а також підтримка творчих та інтелектуальних ініціатив молоді. Проте ця програма не враховує такі істотно важливі аспекти молодіжної політики, як впровадження двохвекторного механізму постійної комунікації молоді та органів влади, покращення рівня освіти та створення передумов для підтримки представників малого і середнього бізнесу, що є основним підґрунтям для подальшого працевлаштування населення (Лише протягом першої половини 2017 року статус безробітного у державній службі зайнятості отримали 306,4 тис. осіб у віком до 35 років) [7].

Отже, ми можемо побачити, що наразі сучасна молодіжна політика в Україні не охоплює весь спектр необхідних елементів для подальшого розвитку країни. Зокрема, робиться наголос на необхідності посилення мотивації та громадянської активності представників молоді, а також прививання принципів необхідності дотримання соціальних і культурних норм, проте недостатньої уваги знаходять питання створення діючої системи постійної комунікації з молоддю щодо питань корегування як молодіжної, так і

загальнонаціональної політики, покращення економічних умов та зниження рівня еміграції цієї групи населення. Таким чином перед сучасною політичною елітою постає нагальна потреба реформування державної молодіжної політики, як одного з вагомих аспектів подальшого розвитку країни.

Література

1. Коробка Ю., Зуев К. Проблемы молодежной политики Украины [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.rusnauka.com / 15_APSN_2010/Politologia/67507.doc.htm.
2. Гуцалова М. В. Моделі молодіжної політики в країнах Європейського Союзу / М. В. Гуцалова // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Сер. : Політологія. – 2014. – Т. 230, Вип. 218. – С. 18-21. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2014_230_218_5.
3. Никитенко, А. И. Молодежная политика в Европейском союзе: Современное состояние [Текст] / А.И.Никитенко// PolitBook. – 2014. – № 3. – С. 115-116.
4. Корпач Н., Сидорчук І. Основні напрями реалізації державної молодіжної політики в Україні: соціально-педагогічний аспект [Текст] / Н. Корпач, І. Сидорчук // Педагогічний часопис Волині. – 2016. – № 2. – С. 30-34.
5. Матухно Г. Р. Молодежная политика как один из аспектов развития демократической политической системы [Текст] / Г. Р. Матухно // Молодий вчений. – 2017. – № 4. – С. 37-41.
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки» № 1018-р [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248528402>.
7. Державна служба зайнятості. Молодь на ринку праці // Аналітичний огляд [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/statdatacatalog/document?id=350805>.